

א

ב

ג

ד

ה

ו

ז

ערעור אזרחי מס' 390/59

נתן רוזנסקי נגד זלמן וייט

בבית-המשפט העליון בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
[31.12.59]

לפני השופטים זילברג, גויטיין, ברנזון

חוק הפרוצדורה האזרחית, העתמאני, 1879, סעיף 80.
שטרות — סענת הנחבע כי השטר, עילת התביעה, מחוסר תמורה הוא למרות הכתוב בגופו
„התמורה קיבלתי“.

בי"א 408/54 נקבע, כי מקום שהתובע לפי שטר אינו מקבל הפרעון כי אם האדם שאליו העביר
זה את השטר בלי תמורה, כן שהתובע עומד בנעליו של מקבל הפרעון וגם לו מצמד של „צד ישיר“,
יהיה בדי הנחבע (החותם) להוכיח את הטענה של חוסר תמורה גם עלידי עדותו של מקבל הפרעון

השופט זילברג

ולא רק עלידי עדות התובע — במקרה כזה לא תיראה עדות מקבל הפרעון בעדות "חיצונית", הואיל ומן הדין יהיה לפרש את הביטוי "הודעת הנטען" שבסיפא לסעיף 80 הנ"ל כהודאה הנאצלת מפי מקבל הפרעון — לאור ההלכה הנ"ל יש להרשות לנתבע המערער במקרה כגון זה שלפנינו להופיע ולהגן בפני הנתבע על יסוד טענת ההגנה הנ"ל.

א

פסקידין ישראלים שאזכרו:

[1] ע"א 408/54 — אמין בשארה מועמר נגד דחוזח דוירי: "פסקידין", כרך יג, תשט"ז/תשי"ד-1956, ע' 981, 998; "פסקים", כרך כד, תשט"ז/תשי"ז-1956, ע' 58.

ב

ערעור על פסקידינו של בית המשפט המחוזי, תל-אביב-יפו (השופט י. לם), מיום 17.7.59, ב"המ' 2776/59; 2788/59 (ת"א 1924/59), לפיו הוויב המערער לשלם למשיב את הסך של 5,000.— לירות, לפי שטר-חוב, בצירוף ריבית, הוצאות המשפט ושכר-טרחת עורכי-דין בסך 350.— לירות לאחר שסירב לבקשתו למתן רשות להופיע ולהגן. העדעור נתקבל והדין החוזר.

ג

י. סלונים — בשם המערער; מ. מנסון — בשם המשיב

פסקידין

ד

השופט זילברג: הערעור הוא על פסקידינו של בית המשפט המחוזי, תל-אביב-יפו, המחייב את המערער לשלם למשיב סך 5,000.— לירות עם ריבית והוצאות. קדמה לו החלטת השופט אשר דחה את בקשת המערער-הנתבע להרשות לו להופיע ולהתגונן בפני תביעת המשיב. טענתו הכפולה-המורכבת של הנתבע, היתה: כי השטר, עילת התביעה, הוא — למרות הכתוב בגופו: התמורה קיבלתי — מחוסר תמורה, הן בין הנתבע ומקבל הפרעון והן בין מקבל הפרעון והתובע-המשיב (דבר ההופך את התובע ל"אוחז שלא בדרך רגילה"). לטענה זו — קבע השופט המלומד — אין כל סיכוי להצליח, כי מחציתה הראי שונה תיכשל הכרחית, לאחר שההוכחה היחידה, שהנתבע-המערער התעתד להגיש אותה במשפט, היתה חקירתו של מקבל הפרעון (וינגרד ופנקסיו), וראייה זו פסולה היא להגשה, להיותה ראייה "חיצונית", מכיון שמקבל הפרעון אינו יריבו הפרוציסואלי של הנתבע — אינו צד למשפט.

ה

נעלמו מעיני השופט המלומד — ולזכותו ייאמר כי גם לא הוסבה תשומת-לבו אליהם — הדברים שנאמרו עלידי השופט אגרנט ב"ע"א 408/54, "פסקידין", כרך יג, ע' 981, (1), ב"ע" 998, והם:

ו

"נוטה אני לחשוב, כי במקום שהתובע לפי שטר-חוב אינו מקבל הפרעון כי אם האדם שאליו העביר זה את השטר בלי תמורה, כך שהתובע עומד בנעליו של מקבל הפרעון וגם לו המעמד של צד ישיר, יהיה ביד

השופט זילברג

הנתבע (החותם) להוכיח את הטענה של חוסר תמורה גם על-ידי עדותו של מקבל הפרעון ולא רק על-ידי עדות התובע. זאת אומרת, במקרה כזה לא תיראה עדות מקבל הפרעון כעדות, הייצוגית, הואיל ומן הדין יהיה לפרש את הביטוי, הודעת הנטען שבסיפא לסעיף 80 (לחקק הפרוצידורה האזרחית, העתמאנ"כ) כהודאה הנאצלת מפי מקבל הפרעון.

א

בלי להחליט בשלב זה בשאלה חשובה זו, הרי הדברים הללו הם כבדי-משקל, הן מבחינת האומר והן מבחינת האמור, ונראה לנו כי השופט המלומד חייב היה להרשות לנתבע-המערער להופיע ולהתגונן בפני התביעה על יסוד טענת ההגנה הנ"ל.

ב

לכן אנו מחליטים לבטל את פסק-דינו והחלטתו של השופט המלומד, ולהחזיר אליו את הדין, על מנת שיתן למערער רשות להופיע ולהתגונן בפני התביעה הנ"ל.

ניתן היום, ל' בכסלו תש"ך (31.12.1959).

ג

ד

ה

ו

ז